

Oponentský posudek

Oktábcová, Apolena, Formování občanské aktivity na Plzeňsku před a po roce 1989

V diplomové práci se Apolena Oktábcová zabývá – jak už ostatně název napovídá – kultuře protestu v Plzni. Ačkoli autorka rovněž píše (jak v názvu DP, tak průběžně v textu), že se bude věnovat letům před rokem 1989 i po nich, není to tak úplně pravda – Apolena Oktábcová se takřka výhradně zaobírá protestem v Plzni před rokem 1989. Stačí se podívat na výběr narátorů, abychom to pochopili – najdeme mezi nimi takřka výhradně osoby, které byly „protestně aktivní“ v čase státního socialismu, pak už nikoli. Je tudíž trochu zavádějící vstupní (teoretická) část práce, která v obecné rovině hovoří o protestu před rokem 1989 a po něm. (Tato kapitolka je mimochodem zajímavá a zasazuje práci do širšího kontextu, což u studentských textů nebývá zvykem, byť je až příliš závislá na jednom autorovi (Radim Marada) a slušelo by ji rozšíření.)

Diplomová práce stojí na eticky dobře zvládnuté orálně-historické metodě. Apolena Oktábcová pořídila dostatečný počet rozhovorů (9) na to, aby mohla zasvěceně a s porozuměním popsat různé typy protestů v Plzni (a nutno dodat – před rokem 1989). V její „skupině“ nalezneme muže i ženy, mladší i starší generaci či lidi z „kultury“ i z „politiky“ (ve smyslu formy jejich protestu) atd.

Síla diplomové práce je ve výpovědích narátorů – prostě řečeno, jsou samy o sobě zajímavé a velice pestré. Rovněž je velice cenná práce diplomantky, kterou odvedla při „vytváření“ pramenů; například dost raritní mnohahodinový rozhovor s Janem Rampichem jistě pomůže mnoha badatelům, kteří přijdou po ní.

Za slabiny textu považuji zejména tři věci:

1. Diplomantka je velice nedbalá v pojmech. Jednou v textu nalezneme posttotalitní režim (pro dobu před rokem 1989), jindy totalita, jindy státní socialismus, jindy doba nesvobody atd. Pro listopad 1989 jednou použije pojem převrat, jindy revoluce... A tak by šlo mluvit dále – jinými slovy se zdá, že autorka používá pojmy poněkud nereflektovaně.
2. Diplomantka se z velké části vyhnula syntéze. Praktická část práce je rozdělena do pěti tematických okruhů a v každém můžeme číst sled „příběhů“ jednotlivých narátorů. Narátor A, narátor B, narátor C atd. – všichni vyprávějí svůj (velice zajímavý) příběh či verzi jeden po druhém. Žádný není „obrán“ o svůj prostor.

Problémem ale je, že se nedostane příliš místa (vždy jen ve stručných „shrnutích“) na provázání jejich individuálních příběhů do jednoho výkladové rámce. Autorka tak nečiní, a tak často zůstává jen u popisu.

3. Možná jen k úvaze (a možná je to spíš otázka do diskuze), ale stálo by za zvážení, zda je třeba v diplomových pracích zmiňovat na takové šíři „obecnou“ historii. Nebylo by smysluplnější odkazovat spíš na patřičných místech v poznámkách pod čarou a věnovat se tématu samotnému?

Přes tyto výtky je ale text Apoleny Oktábcové dobrý, logicky strukturovaný a je poznat, že je za ním mnoho hodin práce. Proto text doporučuji k obhajobě a navrhuji jej hodnotit stupněm velmi dobře.

V Praze 23. 1. 2016

.....

PhDr. Přemysl Houda, PhD.